

УДК 37.091.313

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-3-16>

Тетяна ЛЕЩЕНКО,
orcid.org/0000-0003-4682-3734
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету
(Полтава, Україна) tetyana.57@ukr.net

Олена ШЕВЧЕНКО,
orcid.org/0000-0002-5829-2048
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету
(Полтава, Україна) shevchenko.36028@gmail.com

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

У статті акцентовано на доцільності застосування інтерактивних технологій навчання в освітній галузі. Нова якість навчання і викладання в цілому стала абсолютним пріоритетом освіти. Авторки розглядають шляхи застосування інтерактивних технологій у процесі викладання української мови як іноземної. Підкреслено вплив технологій на освіту, в основі якої лежить мультимедійна екранна комунікація. Розкрито зміст поняття «інтерактивні технології», проаналізовано суть інтерактивного навчання, висвітлено особливості впровадження елементів інтерактивних технологій як ефективного доповнення традиційного аудиторного здобуття знань. Завдяки цим технологіям студенти зможуть легко отримати реальний досвід і глибше засвоїти навчальний матеріал, вчитися практикою, а не пасивно читаючи. Авторки переконливо доводять, що викладач має використовувати методи, які заохочують до навчання відкриття, евристичні й дослідницькі методи. Динамічні та комунікативні методи навчання, які також називаються інтерактивними, є основними елементами мотивації навчання, щоб здобувачі освіти розвивали критичну позицію щодо змісту викладання. Студенти використовують особисті й соціальні здібності, щоб співпрацювати з іншими в навчальній діяльності, оцінювати власні сили та здібності своїх однолітків і розвивати низку навичок міжособистісного спілкування, таких як спілкування, переговори, робота в команді, лідерство й оцінка різноманітних точок зору. Використовуючи інтерактивні техніки і стратегії, здобувачі ширше залучаються до навчання, зберігають більше інформації. Звісно, це залежить насамперед не від технології, а від викладача, від його методики і стилю викладання.

Ключові слова: педагогічна інноватика, технологія, інтерактивні технології навчання, іноземний здобувач освіти, українська мова як іноземна, комунікація.

Tetiana LESHCHENKO,
orcid.org/0000-0003-4682-3734
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Ukrainian Studies and Humanitarian Training
Poltava State Medical University
(Poltava, Ukraine) tetyana.57@ukr.net

Olena SHEVCHENKO,
orcid.org/0000-0002-5829-2048
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Studies and Humanitarian Training
Poltava State Medical University
(Poltava, Ukraine) shevchenko.36028@gmail.com

INTERACTIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING THE UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE IN A HIGHER MEDICAL EDUCATION INSTITUTION

The article focuses on the expediency of using interactive learning technologies in the educational field. The new quality of learning and teaching in general is an absolute priority of education. The authors consider ways of using interactive

technologies in the course of teaching Ukrainian as a foreign language. The influence of technologies on education, which is based on multimedia screen communication, is emphasized. The meaning of the concept of “interactive technologies” is revealed, the essence of interactive learning is analyzed, the peculiarities of the implementation of elements of interactive technologies as an effective addition to the traditional auditory acquisition of knowledge are highlighted. Thanks to these technologies, students will be able to easily gain real experience and learn the educational material more deeply, learning by doing rather than passively reading. The authors convincingly prove that the teacher should use methods that encourage discovery learning, heuristic and research methods. Dynamic and communicative learning methods, also called interactive learning methods, are the main elements of motivating learning so that learners develop a critical attitude towards the content of teaching. Students use personal and social skills to collaborate with others in learning activities, assess their own strengths and the abilities of their peers, and develop a range of interpersonal skills such as communication, negotiation, teamwork, leadership and the appreciation of diverse perspectives. By using interactive techniques and strategies, learners become more engaged in learning; store more information. Of course, it depends primarily not on the technology, but on the teacher, on his teaching methods and style.

Key words: pedagogical innovation, technology, interactive learning technologies, foreign student of education, Ukrainian language as a foreign language, communication.

Вступ. Сучасний світ стрімко змінюється. Сучасна Україна – суспільство, у пріоритеті якого перебуває розвиток різних галузей життя, і це – об’єктивна реальність, що визначається державною політикою, у тому числі в освіті різних рівнів. Новий час визначає нові цілі освіти. Лідерські позиції належать тим людям, організаціям і країнам, які володіють найсучаснішою інформацією, уміють її одержувати й ефективно використовувати (Сисоєва, 2011: 12). Модернізація освіти стала одним зі стратегічних напрямів державної політики. Уваги потребують усі ланки національної системи освіти.

Виникає нагальна необхідність не тільки внести зміни до змісту предметів, що вивчаються, а й вибрати оптимальні методи і форми організації навчального процесу; змінюються тенденції в освіті, яка стає відкритою, інноваційною, інтерактивною; відбувається величезний ривок у розвитку технічних засобів.

Сучасна система освіти покликана сформувати в майбутнього випускника, незалежно від сфери його діяльності та профілю навчання, навички і здатності до критичного мислення, комунікативної рефлексії, самоорганізації, самовдосконалення, володіння ефективними методами й засобами отримання інформації. Отже, виникає необхідність у вдосконаленні методів навчання. Інтерактивні методи навчання мають допомогти підвищити якість викладання предметів, урізноманітнити процес навчання, сприяти розвитку мотивації до вивчення предмета, критичного й рефлексивного мислення, дослідницьких навичок. Вони допоможуть здобувачам освіти використовувати особисті й соціальні навички, щоб співпрацювати з іншими в навчальній діяльності, оцінювати власні сили та здібності й розвивати низку навичок міжособистісного спілкування, таких як комунікація, переговори, робота в команді, лідерство й оцінка різноманітних точок зору.

Центральним компонентом у соціальному аспекті освіти стає інтерактивність. Без інтерактивності навчання може стати таким, що «відбувається в контексті догматичної правди, проведення контролю знань, отримання оцінки і перевірки підсумкової валідності знань» (Аскер і Мак-Кейн). Ми підтримуємо думку Сисоєвої С., що первинною метою будь-якого освітнього процесу має бути інтерактивність. Вона мусить виступати зворотним зв’язком між здобувачем освіти і викладачем, сприятиме розвитку і покращенню освіти.

Отже, необхідно активно впроваджувати в освітній процес заняття із застосуванням інтерактивних технологій, а у вищій освіті це має стати одним із провідних еволюційних напрямів задля вдосконалення професійної освіти (Лещенко, Шевченко, 2023: 38). Адаже з упровадженням інтерактивних технологій забезпечуються комунікаційні зв’язки здобувачів освіти з викладачами, утверджуються партнерські стосунки, посилюються мотивація і впевненість здобувача, покращується засвоєння матеріалу, а також цікавішим стає вивчення мови, зокрема української мови як іноземної. Застосування інтерактивних технологій помітно покращує успішність здобувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему використання інтерактивних технологій у навчальному процесі певною мірою висвітлено в наукових доробках вітчизняних учених. А. Нікуліна, Ю. Максименко, Г. Матвеев, С. Засланська, О. Пометун, С. Сисоєва, Н. Лалак, Т. Шеховцева розглядають інноваційні педагогічні технології навчання професії. Питанню інтерактивних технологій навчання дорослих присвячено монографію С. Сисоєвої. Імерсивні технології в мовній освіті досліджують Т. Лещенко, М. Жовнір, В. Юфименко, О. Шевченко та ін. Технології навчання української мови як іноземної засобами імерсивних навчальних програм досліджують Т. Лещенко, О. Шевченко. Доцільність

упровадження й переваги застосування технології едьютейнменту в навчальному процесі медичного навчального закладу розкрито в працях М. Жовнір, Т. Лещенко. С. Литвинова досліджує технології навчання учнів у хмаро орієнтованому навчальному середовищі загальноосвітнього навчального закладу. Т. Сердюк, І. Луцик вивчають інтерактивні технології та дидактичні умови навчання суспільних дисциплін. Різні аспекти інтерактивних стратегій навчання розробляють зарубіжні вчені Abdul Paliwala, Elizabeth Green, Carol C. Kuhlthau, Christine Greenhow, Margaret Butler, Paul Maharg, Janet Macdonald, Robin Mason, Sara Dexter та ін.

Науковцями проаналізовано поняття *інтерактивні технології*, цифровізаційні тенденції, описано особливості практичного втілення надсучасних інтерактивних технологій у освітній галузі. Низка зарубіжних науковців присвятили свої доробки можливостям і проблемам застосування інноваційних інтерактивних технологій навчання в умовах освітнього середовища: Linda B. Nilson, Angelo Thomas A., Cross K. Patricia, Jason H., Westber G. J., Murray H.G. Питаннями моделювання навколишнього середовища для проектування платформи інтерактивних технологій займалися Eric Klopfer, Kurt Squire (Klopfer, Squire, 2007: 209). У працях Lee K. (Lee, 2012: 14) розкрито аспекти використання віртуальних технологій під час навчання учнів. Оптимальне використання навчальних презентацій у своїй роботі описують Jason H. і Westber G. J. Розвиток комунікативного аспекту за використання інтерактивних технологій розглядають Yun Zhu, Hui Ye, Shukun Tang (Stern, 1983: 310). Senthamarai S. у своїй праці переконливо доводить, що викладач має використовувати методи, які заохочують до навчання і відкриття (Senthamarai, 2018: 310). Крім того, Jensen L. і Konradseni F. пропонують додаткову перспективу щодо позитивного впливу застосування інтерактивних технологій на результати навчання (Jensen, Konradsen, 2018: 1515).

Stern H. зазначає, що нині пріоритетними ресурсами для ефективного навчання стали інтернет-ресурси, які відповідають вимогам часу, сприяють оперативному впровадженню в практику викладання останніх наукових досягнень і методичних розробок (Stern, 1983). Нині в мережі «Інтернет» є чимало продуктивних засобів, сервісів, технологій, за допомогою яких здобувачі освіти й викладачі мають змогу змістовно спілкуватися, обговорювати важливі проблеми, створювати інтелектуальні продукти, обмінюватися досвідом та інформацією, ефективно навчатися тощо. Помітно, що методологічна база сучасних

інтерактивних стратегій навчання перебуває на стадії активного виформовування. Незважаючи на значну кількість досліджень цього питання, ще повною мірою не розкрито всі проблеми використання інтерактивних технологій у освітньому процесі. Поняттєві сфери інтерактивних форм навчання загалом потребують деталізації й доопрацювання. Для розроблення методики застосування інтерактивних технологій при вивченні конкретних дисциплін необхідні додаткові дослідження.

Мета статті полягає у з'ясуванні суті інтерактивних технологій навчання і в обґрунтуванні можливостей їх використання під час вивчення української мови як іноземної. Об'єктом дослідження стали інтерактивні технології, які застосовуються викладачем для підвищення ефективності та якості процесу викладання. Для досягнення окресленої мети вважаємо за потрібне виконати низку завдань: проаналізувати сутність поняття «інтерактивні технології»; виявити ставлення викладачів до впровадження інтерактивних технологій у освітній процес; розкрити можливості застосування інтерактивних технологій під час вивчення української мови як іноземної; визначити перспективи й цілі майбутніх досліджень.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано методи аналізу методичної й педагогічної літератури; узагальнено здобутки вітчизняного й зарубіжного досвіду щодо використання інтерактивних технологій у освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У наш час сучасна система освіти покликана сформувати в майбутнього випускника навички і здатності до критичного мислення, комунікативної рефлексії, самоорганізації, самовдосконалення, володіння ефективними методами й засобами отримання інформації. Поява інформаційно-комунікаційних технологій не може не впливати на зміну стратегії підготовки майбутніх фахівців.

Із розвитком інтернету й цифрових технологій триває провідний напрям інтенсифікації й оптимізації навчального процесу, який формує вміння самостійної пізнавальної діяльності здобувачів із використанням новітніх інформаційних технологій і цифрових інформаційних систем. Цифрове середовище дозволяє викладачам і здобувачам освіти користуватися електронними освітніми ресурсами, розширюючи можливості поліпшення процесу викладання і навчання.

Постає необхідність проведення змін у організації навчального процесу на основі введення сучасних інтерактивних технологій у систему

навчальної, виховної та методичної діяльності. Оскільки обсяг інформаційних потоків постійно збільшується, завданням викладача стає навчити здобувачів освіти орієнтуватися в хаотичному потоці інформації, організувати процес самостійного пошуку й аналізу необхідної інформації, а також застосування здобутих знань у розв'язанні навчальних, практичних і професійних проблем.

Аналіз сучасних тенденцій у викладанні української мови як іноземної показав, що вони пов'язані радикальною зміною методичної парадигми, із технічним і технологічним оновленням процесу навчання. Ми переконані, що варто застосовувати інтерактивні технології для адаптації освіти до складних процесів, моделей і теорій, а здобувачі освіти мають уміти оперувати об'ємними потоками й способами представлення інформації (Лещенко, Шевченко, 2023: 40).

У закладах вищої освіти найбільш активно інтерактивні технології навчання впроваджуються в інформативну, технічну і медичну сфери знань. Важливо, що застосовувати інтерактивні технології навчання також можна в методиці викладання мови, зокрема української мови як іноземної. Потреба зробити процес навчання цікавим спонукає викладачів шукати найефективніші, доступніші методи, прийоми, способи, а також інноваційні шляхи й засоби навчання, спрямовані на досягнення максимально можливого порозуміння в багатомовному світі. Сучасні вчені пропонують інновації в навчанні української мови як іноземної, шукають нові методи і технології, які можуть підвищувати ефективність занять і зацікавленість здобувачів освіти навчанням. Інноваційні технології, за визначенням, – це набір методів, засобів і заходів, які забезпечують інноваційну діяльність. Упровадження інтерактивних форм навчання української мови як іноземної дозволяє інтенсифікувати навчальний процес. У результаті засвоєння навчального матеріалу відбувається набагато швидше, ніж за використання традиційних методів викладання. У здобувачів освіти формуються мовні навички, достатні й необхідні для спілкування в різних комунікативних ситуаціях. Здобувачі освіти отримують можливість самостійно керувати процесом навчання, ініціювати нові ідеї, здобувати знання.

У нашому дослідженні ми підтримуємо ідею вмотивованого й раціонального використання інноваційних технологій навчання, що сприяє продуктивній інтенсифікації навчального процесу, підвищує його ефективність.

Інтерактивні технології навчання дістали свою назву від поняття “inter” – “взаємний”, “act” – діяти.

“Інтерактивний” – означає сприяти, взаємодіяти чи перебувати в режимі бесіди, діалогу з будь-чим (комп'ютером) чи з будь-ким (людиною). Отже, інтерактивне навчання – це, перш за все, діалогове навчання, у процесі якого відбувається взаємодія викладача і здобувача. Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх здобувачів освіти. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де здобувач і викладач стають рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання. Педагог виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера групи. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем. Воно ефективно сприяє формуванню цінностей, навичок і вмінь, створенню атмосфери співпраці, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером студентського колективу (Інтерактивні технології навчання 2002: 7).

Сучасні викладачі мають завжди зберігати відкритість щодо того, як найкраще зацікавити здобувачів освіти навчанням, а це означає застосовувати різні інтерактивні стилі викладання в аудиторії. Інтерактивні стилі викладання розроблені навколо простого принципу: без практичного застосування здобувачі часто не можуть зрозуміти глибину навчального матеріалу. Інтерактивне викладання також корисне для викладачів кількома способами, зокрема, викладачеві легше оцінювати, наскільки добре здобувачі опановують певний предметний матеріал; застосування інтерактивних методів навчання передбачає двостороннє спілкування, що дозволяє викладачу швидко вносити зміни в процеси й підходи викладання; інтерактивне навчання покращує процес навчання; розвіює пасивність здобувачів, а коли більше студентів залучено, викладач також отримає набагато більше професійного задоволення.

Отже, перевагами використання інтерактивних технологій у процесі викладання вважаємо такі:

- швидший розвиток комунікаційних навичок порівняно зі звичайними методами викладання;
- упровадження в процес навчання серед здобувачів методу «проб і помилок»;
- забезпечення широкої різноманітності методів вивчення мови;
- розвиток інтересу до процесу вивчення мови;
- стимулювання самоосвіти;
- забезпечення якісного викладання, а також допомога в подоланні мовних бар'єрів;

– економія часу, швидке й перманентне навчання.

Очевидно, що інноваційні й освітні процеси невіддільні один від одного. Сучасна система освіти спрямована на максимальне використання інноваційних технічних засобів, аби зробити процес навчання найефективнішим. Особливо цей процес є важливим для викладання української мови як іноземної. Технологічні засоби насамперед стають опорою для самого викладача.

Основний акцент у контексті розглянутої проблеми ставимо на низку принципів інтерактивного навчання: активності (необхідно долучати всіх здобувачів освіти до активного спілкування, обговорення й виконання завдань), зворотного зв'язку (намагайтеся заохочувати до обговорення висловлених аргументів чи заперечень), експерименту (постійно спонукайте здобувачів шукати нові шляхи виконання поставлених завдань), довіри (змінюйте стереотип суворого викладача і пасивного здобувача), рівності поглядів (висловлюйте свою думку нарівні з іншими, а не нав'язуйте власну позицію).

Серед інноваційних технологій у освітньому процесі виділяють:

- інформаційні технології (технології, що базуються на використанні комп'ютерів, навчальних і контролюючих комп'ютерних програмах);
- інтернет-ресурси;
- інформаційні методи викладання;
- дистанційне навчання;
- ігрові технології навчання та ін.

Учені намагаються створити класифікацію інтерактивних методів навчання. Так, науковці Пометун О. і Пироженко Л. розподіляють інтерактивні технології за формами навчання. Ми погоджуємося з їхньою думкою і підтримуємо розподіл інтерактивних технологій на чотири групи, залежно від мети заняття й форм організації навчальної діяльності здобувачів освіти (Пометун, 2004: 27):

- інтерактивні технології кооперативного навчання (робота в парах, трійках, «карусель», робота в малих групах, акваріум тощо);
- інтерактивні технології колективно-групового навчання (мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, «ажурна пилка» та ін.);
- технології ситуативного моделювання (імітаційні ігри, рольова гра, драматизація та ін.);
- технології опрацювання дискусійних питань (метод ПРЕС, займи позицію, кейс-метод, дискусія тощо).

У процесі впровадження інновацій, а також використання нових технологій важливу роль віді-

грає особистість самого викладача. Щоб отримати максимальний ефект від використання нових технологій у процесі викладання української мови як іноземної, викладач має пам'ятати про те, що технологічні засоби – це лише доповнення до заняття, вони не можуть повністю замінити його. В умовах різноманітності інновацій і технологій у процесі освіти важливим елементом є їх ретельний відбір та оцінка, оскільки застосування всіх інноваційних технологічних засобів у процесі викладання української мови як іноземної недоцільне й неможливе. Тільки після ретельного розгляду переваг і недоліків застосування певних технологічних засобів вони можуть бути застосовані в процесі викладання української мови як іноземної, зокрема викладач мусить дотримуватися таких критеріїв:

- стратегія викладання має відповідати рівню знань здобувачів освіти;
- транслявання матеріалу має бути чітким і точним;
- автентичні матеріали мають бути читабельними й відповідати достатньому для розуміння рівню складності для здобувачів освіти;
- технологічні засоби мають виконувати винятково освітні функції (мотивація, надання інформації), але не бути відволікаючим елементом від освітнього процесу;
- автентичні матеріали мають бути актуальними й цікавими для здобувачів.

У процесі викладання української мови як іноземної ми намагаємося заохочувати участь здобувачів освіти в навчанні; ставимо запитання, які стимулюють відповідь, обговорення і збагачують практичний досвід; використовуємо навчальні посібники, які формують особисті відповіді й привертають/утримують увагу здобувача; створюємо середовище робочої групи; співпрацюємо разом зі здобувачем.

Як відомо, головне завдання викладання української мови як іноземної – це розвиток чотирьох основних навичок: аудіювання, читання, комунікації, письма. Розглянемо окремо роль кожної навички і технології, які можуть бути застосовані для їх розвитку і вдосконалення.

1. Аудіювання (прослуховування автентичного тексту). Аудіювання визначається як процес визначення й розуміння мови носія мови. Цей процес охоплює розуміння акценту мовця або його вимови, граматичних конструкцій, лексики й розуміння загального змісту тексту (Kumar, 1995: 49). Можливе застосування технологій використання комп'ютерів; теле- і радіомовлення (перегляд телевізійних програм і прослуховування радіо країни мови, яку вивчають).

2. Читання. Читання – процес розуміння письмового тексту. Ця навичка залежить від словникового запасу і загальних знань здобувача освіти (Kumar, 1995: 49). У процесі читання українських текстів здобувач може збільшити свій словниковий запас, а також отримати нову інформацію, ідеї, які допоможуть значно розширити загальний інтелект і знання. Розвитку навичок читання допоможуть такі технології: використання комп'ютерних програм для читання українських текстів; мультимедійних технологій; інтернет-ресурсів; електронних словників.

3. Навичка розмовної мови. Спілкування може мати місце лише у випадку, коли учасники комунікаційного процесу розуміють одне одного. До інноваційних технологій, які сприяють формуванню розмовної мови, належать такі: інтернет-чат із носіями мови; використання програм для записування й відтворення голосу; проведення скуре-конференцій із носіями мови та ін.

4. Письмо. Процес написання тексту може бути дуже складним для здобувачів, які вивчають українську мову як іноземну, оскільки вони мусять виконувати такі завдання, як створення ідей, досконале використання граматики й лексики. Серед технічних засобів покращення навичок письма продуктивними вважаємо використання комп'ютерів; написання електронних листів; текстовий інтернет-чат.

У викладанні української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти використовуємо такі ресурси: для створення колективних презентацій (презентації Google (<https://www.google.com/intl/uk/slides/about/>), Emaze (<https://www.emaze.com/>), Sway (<https://sway.com/>), Piktochart (<https://piktochart.com/>), Canva (<https://www.canva.com/>)); віртуальні дошки оголошення й інтерактивні дошки (Classroomscreen, Ziteboard, MIRO, Awwapp, Whiteboard Fox); системи керування навчання (Google Classroom, MS Teams, Zoom, Blackboard LMS, Canvas LMS, Docebo); послуги зберігання файлів (Googledrive, OneDrive, Dropbox, iCloud Drive). Можна користуватися мережевими підручниками, словниками, тобто комплексом мультимедійних технологій, які дозволяють і колективно працювати в аудиторії, і самостійно вивчати мовний матеріал. Як приклад можна згадати сайт MOVA Лінгвістичний портал (<http://www.mova.info/page2.aspx?11=58>), де представлено навчальні посібники для різних рівнів, наймилозвучніше слово української мови, морфемно-словотвірна база української мови, морфемний сегментатор українського тексту, пізнавальні лінгвістичні ігри online.

Стисло охарактеризуємо інтерактивні ігри і вправи, які, з нашого досвіду, мають найширший попит серед здобувачів. Ці ігри сприяють задоволенню потреб здобувачів освіти вищої медичної освіти у спілкуванні й висловленні своїх думок.

Мікрофон. Здобувачі освіти разом із викладачем утворюють коло. Передаючи одне одному імітований мікрофон, висловлюють свої думки на задану тему – запропоновані до розгляду питання чи проблеми.

Дебати. Здобувачі освіти разом із викладачем утворюють коло та, передаючи один одному імітований мікрофон, висловлюють свої думки на задану тему – запропоновані до обговорення питання чи проблеми.

Висловлювання обговорюються: здобувачі ставлять одне одному запитання, відповідають на них, шукаючи спосіб розв'язання проблеми.

Робота в парах. Здобувачі утворюють робочі пари й виконують запропоноване завдання.

Снігова куля. Здобувачі об'єднуються в невеликі групи й обговорюють проблемне питання, ситуацію або виконують спільне завдання, домовившись про чітку послідовність дій кожного члена групи.

Синтез думок. Здобувачі об'єднуються в невеликі групи, виконують певне завдання і передають його в іншу групу, учасники якої доопрацьовують виконане завдання.

Мозковий штурм. Інтерактивний мозковий штурм зазвичай проводимо на групових заняттях. Процес корисний для генерування творчих думок та ідей. Мозковий штурм допомагає здобувачам навчитися працювати разом.

Продуктивною інтерактивною формою навчання української мови як іноземної в медичному ЗВО вважаємо складання кластерів як групи слів, об'єднаних спільністю теми. Зазвичай головне слово й залежні співвідносяться як родовидові поняття. Наприклад, меблі – це стіл, тумбочка, шафа, ліжка, крісло і т. д. На заняттях з української мови як іноземної слід використовувати складання кластерів, щоб полегшити процес запам'ятовування лексичних одиниць. Цей метод дозволяє групувати предмети або ознаки на логічній основі.

Рольові ігри також вважаємо доцільною інтерактивною формою навчання української мови як іноземної в медичному ЗВО. Вони допомагають розвивати пізнавальну сферу здобувачів: образне мислення, пам'ять, сприйняття дійсності. Крім того, рольові ігри виконують і культурологічну функцію. Завдяки їм у здобувачів формуються норми поведінки в громадських місцях. Здобувачі

отримують знання про український мовний етикет, про роль вербальних і невербальних засобів у процесі спілкування.

Розгадування професійно орієнтованих кросвордів як одну з інтерактивних форм навчання української мови як іноземної в закладі вищої медичної освіти використовуємо для закріплення навчального матеріалу. Це допомагає перевірити знання правопису українських слів, а також уміння співвідносити загальнонавчальну лексику з професійними еквівалентами. Використання цієї форми роботи на практиці викладання української мови як іноземної стимулює розумову діяльність здобувачів вищої медичної освіти, розвиває мову.

Організацію віртуальних екскурсій музеями й мистецькими галереями, знаковими історичними й культурними місцями України і Полтавщини вважаємо високопродуктивним варіантом забезпечення зацікавленості українською мовою як іноземною. Застосувавши віртуальну екскурсію, здобувачів освіти можна «перемістити» безпосередньо в той світ, який наразі їм необхідно вивчити. Процес засвоєння нових знань стає більш зосередженим, цілеспрямованим і, відповідно, захопливим, що дозволяє здобувачам освіти в змодельованій обстановці якісніше засвоїти навчальний матеріал.

Серед інноваційних технологій, які можна використовувати під час вивчення української мови як іноземної, виокремимо поєднання імерсії й мовних кейсів. Як відомо, кейси дають можливість успішно використовувати «події, які реально відбулися в тій чи іншій сфері діяльності та описані авторами, щоб спровокувати дискусію в навчальній аудиторії» (Лещенко, Шевченко, Жовнір, 2022: 5).

Нами було проведено опитування здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету, які вивчають українську мову як іноземну (початковий рівень) за темою «Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі». В опитуванні взяли участь 45 здобувачів. На важливості й актуальності застосування інтерактивних технологій наголошують 100% респондентів. Уважають, що інтерактивні ігри

сприяють швидшому опануванню матеріалом 78% здобувачів, а 22% здобувачів утрималися від відповіді. Найкраще здобувачі володіють такими методами як «мікрофон», робота в парах, робота в малих групах, розігрування ситуації за ролями, а певні проблеми виникають під час використання case-методу, метод-ПРЕС та ін. Загалом, здобувачі освіти ставляться позитивно до тенденцій упровадження інтерактивних технологій у освітній процес. Адже використання зображень, схем, анімацій сприяє активізації творчого потенціалу, розвиває критичне мислення й мотивує до активної освітньої діяльності.

Висновки і перспективи розвідок. Проаналізовані нами аспекти використання інноваційних технологій у процесі викладання української мови як іноземної в закладі вищої медичної освіти дають нам можливість стверджувати, що інноваційні технології стали невід'ємною частиною процесу викладання й вивчення мови. Вони допомагають за стисліший проміжок часу освоїти потрібні навички для оволодіння українською мовою. Ураховуючи всю важливість інноваційних технологій, слід зазначити, що центральне місце в процесі викладання займає особистість викладача, який обирає, оцінює й упроваджує нові технології. Інтерактивні технології допомагають викладачеві вирішити велику кількість технічних питань, зробити заняття цікавішим, але технології не можуть замінити викладача повністю. Насамкінець зазначимо, що інтерактивні форми навчання достатньо затребувані в практиці викладання української мови як іноземної в медичному ЗВО, оскільки допомагають зробити навчальний процес не лише пізнавальним, професійно орієнтованим, а й захоплюючим. Їх використання полегшує сприйняття і значно спрощує засвоєння навчального матеріалу. Інтерактивні форми навчання сприяють залученню всіх, хто навчається, у спільну діяльність і формуванню вміння працювати в команді. Перспективним аспектом упровадження інтерактивних технологій у навчальний процес може стати аналіз інших інноваційних тенденцій у процесі викладання української мови як іноземної в закладі вищої медичної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боса В. П. Використання імерсивних методів навчання та кейс-методу в професійній підготовці філологів. *Інноваційна педагогіка*, 2020. Т. 1. Вип. 29. С. 43–47.
2. Браткова О. І. Особливості застосування інтерактивних технологій у фаховій іншомовній підготовці майбутніх юристів. *Освітологічний дискус*. 2016. № 1 (13). С. 9–17.
3. Інноваційні педагогічні технології навчання професії [Нікуліна А.С., Максименко Ю.Б., Матвеев Г.П., Засланська С.А. та ін.]; Донецьк: Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. 385 с.
4. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. авт. уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. К.: АПН, 2002. 135 с.

5. Козир М. В. Застосування технологій інтерактивного навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2021. С. 39–45.
6. Лалак Н. В. Інтерактивна модель навчання студентів: проблеми та перспективи. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2011. Вип. 20. С. 69–70.
7. Лещенко Т. О., Жовнір М. М., Юфименко В. Г. Імерсивні технології в мовній освіті: від теорії до практичного впровадження. Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 54, т. 2. С. 13–17.
8. Лещенко Т. О., Шевченко О. М. Технологія навчання української мови як іноземної засобами імерсивних навчальних програм. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Випуск 92. Том 2. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 38–43.
9. Лещенко Т. О., Шевченко О. М., Жовнір М. М. Можливості застосування мобільного навчання у практиці викладання української мови як іноземної. Open educational e-environment of modern University. 2022. № 12. С. 90–102.
10. Литвинова С. Г. Технології навчання учнів у хмаро орієнтованому навчальному середовищі загальноосвітнього навчального закладу. Інформаційні технології і засоби навчання, 2015, Т. 47, №3. С. 46–66.
11. Луцик І. Г. Дидактичні умови інтерактивного навчання предметів суспільно-гуманітарного циклу в педагогічних коледжах. Кривий Ріг, 2011. 20 с.
12. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 142 с.
13. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: К. : Видавництво А.С.К., 2004. 136 с.
14. Сердюк Т. В. Інтерактивні технології навчання суспільних дисциплін як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів I - II рівнів акредитації. Кривий Ріг, 2010. 20 с.
15. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
16. Сисоєва С. О., Бондарєва Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: навчальний тренінг. К.: Університет «Україна». 2007. 185 с.
17. Angelo, Thomas A. and Cross, K. Patricia. Classroom assessment techniques: a handbook for college teachers (2nd ed.) Jossey-Bass publishers. San Francisco, 1993.
18. Jason, H. & Westber, G. J. Making the Most of Instructional Presentations: Using the Audience Response System, 1995.
19. Jensen, L. & Konradsen, F. A review of the use of virtual reality head-mounted displays in education and training. Education and Information Technologies, 23 (4), 2018. 1515–1529.
20. Klopfer, E., Squire, K., Environmental Detectives – the development of an augmented reality platform for environmental simulations. Educational Technology Research and Development. 2007. Vol. 56(2). Pp.203-228. URL: <http://doi.org/10.1007/s11423-007-9037> (дата звернення: 07.04.2023).
21. Ko, Edmond and Noakes, Nick. Course materials from PDEV501: Preparation for your academic career, Spring, 2010, HKUST.
22. Kumar, J. Studies in Language Testing 2. Cambridge : University Press, 1995. 150 p.
23. Lee, K. Augmented Reality in Education and Training. Techtrends Tech Trends, 2012. Vol. 56. Pp.13–21. URL: <https://doi.org/10.1007/s11528-012-0559-3> (дата звернення: 02.01.2022).
24. Linda, B. Nilson. Teaching at its best. A research-based resource for college instructors. Vanderbilt University, 1998. Anker Publishing Company, Inc. Bolton.
25. Mixed reality in education, entertainment, and training IEEE Computer Graphics and Applications, 2005. № 25 (6). P. 24–30.
26. Murray, H.G. Effective teaching behaviors in the college classroom, in: J.SMART (Vol.ed.) Higher Education: Handbook of Theory and Research, 7, 1991. pp. 135 ±17 2 (New York , Agathon Press).
27. Senthamarai, S. Interactive teaching strategies. Journal of Applied and Advanced Research, 2018: 3(Suppl. 1). Pp. 36–38.
28. Stern, H. Fundamental Concepts of Language Teaching. Oxf.Univ.Press., 1983.
29. Zhu, Y., Ye, H. and Tang, S. Research on the Communication Effect of Augmented Reality Technology in Electronic Publications among Youth-A Case Study of “Augmented Reality Interactive Science Reading”. Advances in Applied Sociology, 2017. Vol.7. Pp. 305-318. doi: 10.4236/aasoci.2017.78019/

REFERENCES

1. Bosa V. P. (2020) Vykorystannia imersyvnnykh metodiv navchannia ta keis-metodu v profesiinii pidhotovtsi filolohiv [The use of immersive learning methods and the case method in the professional training of philologists]. Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy, vol. 1, 29. 43–47. [in Ukrainian]
2. Bratkova O. I. (2016) Osoblyvosti zastosuvannia interaktyvnnykh tekhnolohii u fakhovii inshomovnii pidhotovtsi maibutnykh yurystiv [Peculiarities of the use of interactive technologies in professional foreign language training of future lawyers] Osvitolohichnyi diskurs – Educational discussion, 1 (13). 9–17. [in Ukrainian]
3. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii navchannia profesii (2005) [Nikulina A.S., Maksymenko Yu.B., Matvieiev H.P., Zaslanska S.A. ta in.]. Donetsk: Donetskyi instytut pisladyplomnoi osvity inzhenerno-pedahohichnykh pratsivnykiv. 385 s. [in Ukrainian]
4. Interaktyvni tekhnolohii navchannia: teoriia, praktyka, dosvid: metod. Posib (2002) [Interactive learning technologies: theory, practice, experience] avt. ukklad.: O. Pomietun, L. Pyrozhenko. K.: APN. 135 s. [in Ukrainian]
5. Kozyr M. V. (2021) Zastosuvannia tekhnolohii interaktyvnoho navchannia v osvithomu protsesi zakladiv vyshchoi osvity [The use of interactive learning technologies in the educational process of higher education institutions]. Pedahohika

formuvannya tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools. 39–45. [in Ukrainian]

6. Lalak N. V. (2011) Interaktyvna model navchannia studentiv: problemy ta perspektyvy [Interactive model of student learning: problems and prospects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: Seriya «Pedagogika. Sotsialna robota»* – Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University: Series «Pedagogy. Social work». Vol. 20. 69–70. [in Ukrainian]

7. Leshchenko T. O., Zhovnir M. M., Yufymenko V. H. (2022) Imersyvni tekhnolohii v movnii osviti: vid teorii do praktychnoho vprovadzhennia [Immersive technologies in language education: from theory to practical implementation]. *Innovatsiina pedagogika – Innovative pedagogy*, 54, vol. 2. 13–17. [in Ukrainian]

8. Leshchenko T. O., Shevchenko O. M. (2023) Tekhnolohiia navchannia ukrainskoi movy yak inozemnoi zasobamy imersyvnykh navchalnykh prohram [Technology of learning the Ukrainian language as a foreign language by means of immersive educational programs]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova* – Scientific journal of the M. P. Drahomanov National Pedagogical University, 92, vol. 2. Kyiv: Vydavnychi dim «Helvetyka». 38–43. [in Ukrainian]

9. Leshchenko T. O., Shevchenko O. M., Zhovnir M. M. (2022) Mozhlyvosti zastosuvannia mobilnoho navchannia u praktytsi vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi [Possibilities of using mobile learning in the practice of teaching Ukrainian as a foreign language]. *Open educational e-environment of modern University*, 12. 90–102. [in Ukrainian]

10. Lytvynova S. H. (2015) Tekhnolohii navchannia uchniv u khmaro oriientovanomu navchalnomu seredovyschi zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu [Technologies for teaching students in a cloud-oriented learning environment of a comprehensive educational institution]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia, – Information technologies and teaching means*, vol. 47, 3. 46–66. [in Ukrainian]

11. Lutsyk I. H. (2011) Dydaktychni umovy interaktyvnoho navchannia predmetiv suspilno-humanitarnoho tsyklu v pedagogichnykh koledzhakh [Didactic conditions of interactive teaching of subjects of the social and humanitarian cycle in pedagogical colleges]. *Kryvyi Rih*. 20 s. [in Ukrainian]

12. Pometun O. I. (2007) Entsyklopediia interaktyvnoho navchannia [Encyclopedia of interactive learning]. 142 s. [in Ukrainian]

13. Pometun O. I. (2004) Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia [A modern lesson. Interactive learning technologies]. Kyiv: Vydavnytstvo A.S.K. 136 s. [in Ukrainian]

14. Serdiuk T. V. (2010) Interaktyvni tekhnolohii navchannia suspilnykh dystsyplin yak zasib aktyvizatsii navchalno-piznavalnoi diialnosti studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv I - II rivniv akredytatsii [Interactive technologies for teaching social sciences as a means of activating the educational and cognitive activity of students of higher educational institutions of the I - II levels of accreditation]. *Kryvyi Rih*. 20 s. [in Ukrainian]

15. Sysoieva S. O. (2011) Interaktyvni tekhnolohii navchannia doroslykh. [Interactive technologies for teaching adults: educational and methodological guide]. K.: VD «EKMО». 324 s. [in Ukrainian]

16. Sysoieva S. O., Bondarieva L. I. (2007) Pedagogichni tekhnolohii profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv: navchalnyi treninh [Pedagogical technologies of professional training of specialists: educational training]. K.: Universytet «Ukraina». 185 s. [in Ukrainian]

17. Angelo, Thomas A. and Cross, K. Patricia (1993). *Classroom assessment techniques: a handbook for college teachers* (2nd ed.) Jossey-Bass publishers. San Francisco.

18. Jason, H. & Westber, G. J. (1995) *Making the Most of Instructional Presentations: Using the Audience Response System*

19. Jensen, L. & Konradson, F. (2018) A review of the use of virtual reality head-mounted displays in education and training. *Education and Information Technologies*, 23 (4). 1515–1529.

20. Klopfer, E., Squire, K. (2007) Environmental Detectives – the development of an augmented reality platform for environmental simulations. *Educational Technology Research and Development*. Vol. 56(2), 203-228. URL: <http://doi.org/10.1007/s11423-007-9037> (дата звернення: 07.04.2023).

21. Ko, Edmond and Noakes, Nick (2010). *Course materials from PDEV501: Preparation for your academic career*. HKUST.

22. Kumar, J. (1995) *Studies in Language Testing 2*. Cambridge: University Press. 150 p.

23. Lee, K. (2012) *Augmented Reality in Education and Training*. *Techtrends Tech Trends*, Vol. 56. 13–21. URL: <https://doi.org/10.1007/s11528-012-0559-3> (дата звернення: 02.01.2022).

24. Linda, B. Nilson. (1998) *Teaching at its best. A research-based resource for college instructors*. Vanderbilt University. Anker Publishing Company, Inc. Bolton.

25. *Mixed reality in education, entertainment, and training IEEE Computer Graphics and Applications* (2005), 25 (6). 24–30.

26. Murray, H.G. (1991) *Effective teaching behaviors in the college classroom*. In: *J.SMART (Vol.ed.) Higher Education: Handbook of Theory and Research*, 7. 135 –172 (New York , Agathon Press).

27. Senthamarai, S. (2018) *Interactive teaching strategies*. *Journal of Applied and Advanced Research*, 3(Suppl. 1). 36–38.

28. Stern, H. (1983) *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxf.Univ.Press.

29. Zhu, Y., Ye, H. and Tang, S. (2017) *Research on the Communication Effect of Augmented Reality Technology in Electronic Publications among Youth-A Case Study of «Augmented Reality Interactive Science Reading»*. *Advances in Applied Sociology*, vol.7. 305-318. doi: 10.4236/aasoci.2017.78019/